Parallelsessie Beraad en Advies 23 november 2023
Participatie onder de Omgevingswet
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer K. van Willigen
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-VVD-D66-ChristenUnie/SGP-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer
Ambtelijk:	de heer R. Kraaijeveld en de heer M. Snel
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Participatie onder de Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. De Omgevingswet vraagt om vaststelling van Participatie onder de Omgevingswet. Participatie onder de Omgevingswet houdt in dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden in een vroegtijdig stadium bij de besluitvorming over visies, plannen, programma's en projecten in de fysieke leefomgeving worden betrokken, of dat deze partijen zelf initiatief nemen voor ontwikkelingen in de leefomgeving. Participatie is dus meer dan de formele momenten, waarop burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, zienswijzen kunnen indienen. Het betreft juist het betrekken van partijen bij het besluitvormingsproces voordat de formele besluitvorming van start gaat.
Het huidige Participatiebeleid "Gorcums Samenspel" heeft dit niet opgenomen. Als aanvulling op het beleid is de Nota participatiebeleid onder de Omgevingswet opgesteld. Daarnaast vragen we ook aan initiatiefnemers om participatie toe te passen. Om hen op weg te helpen en richtlijnen mee te geven is het Handboek Participatie voor Initiatiefnemers opgesteld.

Wethouder De Boer leidt het onderwerp in. Voor alle vergunningaanvragen wordt participatie verplicht. Bij een dakkapel gaat dit vanzelfsprekend niet om een inloopavond, bij andere kleine plannen wellicht wel. Per definitie wordt het goede gesprek met de omgeving gevoerd, even aanbellen bij de buren. Eén en ander is in het handboek verwoord.

De voorzitter meldt dat bij vervolgproces 2014 is vermeld, dit wordt aangepast naar 2024.

De heer Van Veen geeft aan dat zijn fractie zich kan vinden in de aanvullende nota en verder geen bezwaren ziet. Participatie is belangrijk en noodzakelijk zodat iedereen zich gehoord voelt. Hij roept op participanten tijdig te informeren om welke soort participatie het gaat.

De heer Schefferlie merkt op in de richting van Stadsbelang dat wat voorligt vooral een handleiding is hoe inwoners moeten participeren bij vergunningen en initiatieven als toevoeging op wat er al was om in een goed gesprek met de omgeving uit te vinden wat er gedaan kan worden. Hij vraagt of er begeleiding is als dit wordt gewenst (ruimtecoach).

Mevrouw Van Oversteeg heeft begrepen dat dit zowel voor de gemeente als voor initiatiefnemers is bedoeld. De ervaring leert dat participatie soms lastig is, maar

betrokkenheid creëren is belangrijk en daarbij kijkt zij kritisch naar de rol van de gemeente als benaderbare overheid voor zowel initiatiefnemers als in de rol van helpende hand in aansluiting op initiatieven met impact op de leefomgeving. Als voorbeeld noemt zij de veelheid aan ontwikkelingen in de Lingewijk.

De heer Krol sluit zich hierbij aan. De wethouder heeft toegezegd in de B&A sessie terug te komen op de vraag of de toetsing van participatie zou kunnen plaatsvinden door een burgerplatform of wijkraad. Verder kan zijn fractie zich vinden in het stuk.

De heer Van Veen vraagt of dit de toetsing van een initiatief van een ontwikkelaar of van de gemeente betreft.

De heer Krol wacht de reactie van de wethouder af.

De heer Le Noble vindt het belangrijk om over een tijdje te bekijken of het beleid ook logisch is voor de inwoners en stelt voor na afloop van het traject om feedback te vragen en daarvan te leren.

Mevrouw Hamann geeft aan dat het voor haar fractie een hamerstuk is.

De heer Houtepen deelt de zorgen die zijn geuit. Het zal even zoeken zijn voor initiatiefnemers. Hij roept op om hier behulpzaam bij te zijn; hamerstuk.

De heer Maslić informeert wanneer participatie geslaagd is. Hij is van mening dat het een breed begrip is.

Wethouder De Boer bedankt voor de positieve woorden over het stuk en de complimenten die hij graag doorgeeft. Bij een aanvraag wordt gewerkt met de intaketafel; verschillende professies aan tafel, waarbij vanuit participatie met de initiatiefnemer wordt meegekeken naar de impact van het plan (minimale eisen). Dit vraagt wat van partijen, maar dat wordt goed begeleid. Het wordt echt leren in de komende jaren. Met het handboek wordt gekeken naar wat wel en niet goed werkt (goede voorbeelden, minder goede voorbeelden).
Het handboek is er voor de initiatiefnemer, de gemeente is zelf ook regelmatig initiatiefnemer. Het is belangrijk dat de overheid benaderbaar is. In de Lingewijk gebeuren veel dingen tegelijkertijd. Mensen moeten weten wat er op hen afkomt en bij wie zij terecht kunnen zodat zij van hun rechten gebruik kunnen maken (bezwaar maken).
De vraag over het burgerplatform; het is een interessante gedachte om bij ruimtelijke projecten met een gigantische impact in het betreffende gebied het gesprek aan te gaan. Bij het participatieplan voor wind wordt een klankbordgroep gevormd bij elke locatie om lokale kennis op te halen. Vragenlijsten worden voorgelegd aan stakeholders in het gebied. Vanuit de logica van een gebied zou kunnen volgen dat het beter is om voor een ander tijdstip te kiezen. Hij beaamt dat een dergelijk groot traject niet voor een dakkapel opgetuigd wordt, wel voor besluiten met grote impact. Hij stelt voor om één en ander bij dit traject uit te proberen en op een later moment terug te kijken.

Mevrouw Van Oversteeg merkt op dat bij de behandeling van het voorstel over het asielzoekerscentrum een toezegging in dit kader is gedaan en stelt voor om dit parallel te laten lopen.

Wethouder De Boer vervolgt dat met klankbordgroepen een bepaalde methode is afgesproken en stelt voor te kijken hoe dit in de praktijk werkt. Wanneer participatie geslaagd is, is een cruciale vraag bij bestemmingsplannen en ruimtelijke trajecten.

De heer Houtepen denkt dat daar waar eerst de gemeente in de meeste gevallen de participatie deed de ondergrens niet lager mag zijn dan destijds door de gemeente werd gehanteerd. Een particulier die een dakkapel wil, moet nu ook ineens participeren. Hij denkt dat dit een afname zal geven in het aantal mensen dat bezwaar maakt. Voorheen werd dit

bekend gemaakt in de krant en vervolgens ging de buurman klagen. De gedachte van de wetgever nu is dat voordat de vergunning wordt aangevraagd alvast bij de buurman wordt langsgegaan om te informeren of er bezwaren zijn.

De heer Maslić vraagt zich af of participatie het juiste begrip is dat gehanteerd moet worden. Het lijkt meer op een dialoog met de omgeving.

De heer Van Veen vindt het belangrijk dat bekend is om wat voor soort participatie het gaat (meeweten, meedenken, meewerken, meebeslissen).

De heer Maslić vervolgt dat meeweten extern communiceren is. Een dialoog met de omgeving is een beter begrip.

De heer Van Veen noemt participatie light.

De heer Le Noble is van mening dat participeren met informeren begint. Deze eerste stap is van wezenlijk belang.

Wethouder De Boer geeft aan dat het hem opgevallen is dat er met enige regelmaat wordt ingesproken of dat iemand onderdeel is geweest van een participatietraject. Hij weet niet of het streven moet zijn dat er uiteindelijk geen bezwaar meer gemaakt wordt. In de raad wordt regelmatig door een inspreker of de raad aangegeven dat de participatie niet goed is gegaan. De raad wordt altijd uitgenodigd voor participatiebijeenkomsten. Hij daagt de raad uit te toetsen hoe daar invulling aan gegeven wordt en of dit ook klopt met het beeld van participatie. Meeweten is het absolute minimum, maar in wezen moet dit minimaal op het niveau van meedenken komen, ruimte om mee te denken over de invulling afhankelijk van de impact en mogelijkheden van een project. Er moeten duidelijke afspraken gemaakt worden hoe participatie wordt ingevuld. Dit vraagt om reflectie bij het vervolgens omgaan met iemand die aangeeft dat zijn inbreng niet is meegenomen. Uiteindelijk gaat de raad over wanneer participatie geslaagd is, maar aan de voorkant moeten wel afspraken gemaakt worden over wat er tenminste verwacht mag worden.

Mevrouw Hamann vraagt zich af of de raad de genoemde uitnodigingen wel krijgt.

Wethouder De Boer vervolgt dat hij in de veronderstelling is dat dit via het weekbericht naar de raad komt.

Mevrouw Hamann merkt op dat bijeenkomsten die worden genoemd in het weekbericht vaak al geweest zijn.

De heer Maslić verduidelijkt dat zijn fractie van mening is dat participatie niet geslaagd is als iedereen alleen maar is gehoord. Het gaat om voldoende draagvlak voor het initiatief.

De heer Le Noble vult aan dat participatie geslaagd is als mensen het eens zijn over het proces. Het proces kan prima verlopen, maar iemand kan toch ongelukkig zijn met de uitkomst, of andersom, een slecht proces waar iemand heel tevreden mee is. Nu komt het vaak voor dat wanneer iemand het niet eens is met de uitkomst gesteld wordt dat de participatie slecht was.

Wethouder De Boer vervolgt dat er nu een kans ligt om aan de voorkant met elkaar de spelregels vast te stellen en dit gaandeweg te toetsen. Hij merkt de gesprekken met de wijk en de ontwikkelaar aan het begin van een proces als waardevol aan. Hij weet dat de raad een drukke agenda heeft, maar roept toch op de bijeenkomsten af en toe bij te wonen. Hij gaat ervoor zorgen dat de uitnodigingen de raad bereiken.

De heer Maslić merkt afsluitend op dat het participatieproces op zichzelf geen doel is, maar een middel om naar een doel te komen.

De voorzitter constateert dat het voorstel unaniem als hamerstuk wordt aangemerkt voor de raadsvergadering van 30 november aanstaande.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.